

УПОВНОВАЖЕНИЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

UKRAINIAN
PARLIAMENT COMMISSIONER
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fax.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 1-3328/316355-18-82

« 11 » травня 20 18 р.

**Виконувачу обов'язків Міністра
охорони здоров'я України**

Супрун У.

ПОДАННЯ
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Про забезпечення професійних прав
медичних працівників – громадян
України, які проживають на тимчасово
окупованій території

Шановна пані Уляно!

Під час здійснення заходів реагування за зверненням

_____ , щодо сприяння у проходженні
ним атестації на підтвердження лікарської категорії було з'ясовано, що
Міністерство охорони здоров'я України відмовило заявнику в такому праві.

Прийняте рішення аргументоване МОЗ України тим, що представлені
заявником документи не відповідають вимогам Положення про порядок
проведення атестації лікарів, затвердженого наказом МОЗ України від
19 грудня 1997 року № 359 «Про подальше удосконалення атестації лікарів»,
зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 січня 1998 року за
№ 14/2454 (у редакції наказу МОЗ України від 02 жовтня 2015 року № 650).
А саме: термін дії свідоцтва про складання іспиту зі спеціальності після
проведення передатестаційного циклу закінчився у 2013 році; наданий звіт про
професійну діяльність за 2015–2017 роки не затверджений керівником
установи, в якій працює лікар.

Водночас відповідно до статті 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (далі – Закон) будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені у порядку, не передбаченому законом. Будь-який акт (рішення, документ), виданий органами та/або особами, передбаченими частиною другою цієї статті, є недійсним і не створює правових наслідків.

Із зазначеного вбачається, що у разі надання заявником до МОЗ України звіту про професійну діяльність, затвердженого керівником закладу охорони здоров'я, який функціонує на тимчасово окупованій території, такий документ не може бути визнано дійсним, як і направлення на курси підвищення кваліфікації.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону датою початку тимчасової окупації є 20 лютого 2014 року. Частиною першою вказаної статті передбачено, що тимчасово окупована територія України є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України.

Генеральна Асамблея ООН 27 березня 2014 року прийняла Резолюцію щодо територіальної цілісності України. У зазначеній Резолюції Генеральна Асамблея ООН закликала міжнародну спільноту не визнавати будь-яку зміну статусу Автономної Республіки Крим.

Україна вживає всіх необхідних заходів щодо гарантування прав і свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, усім громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території. Україна зобов'язується підтримувати і забезпечувати економічні, фінансові, політичні, соціальні, інформаційні, культурні та інші зв'язки з громадянами України, які проживають на тимчасово окупованій території (частина перша, друга статті 5 Закону).

Вищим органом у системі органів виконавчої влади є Кабінет Міністрів України, який у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України (стаття 113 Основного Закону України).

Зокрема, Законом передбачено, що Кабінет Міністрів України здійснює постійний моніторинг стану дотримання прав і свобод людини і громадянина на тимчасово окупованій території, за результатами якого оприлюднює та надає відповідну інформацію міжнародним організаціям у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина та вживає необхідних заходів (частина п'ята статті 5 Закону).

Міністерство охорони здоров'я України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. МОЗ України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну

політику у сфері охорони здоров'я (Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267).

Механізм проведення атестації лікарів, яка проводиться з метою оцінки їх професійного рівня та складності виконуваних робіт, відповідності кваліфікаційним вимогам і посадовим обов'язкам, визначений Положенням про порядок проведення атестації лікарів, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 19 грудня 1997 року № 359, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 січня 1998 р. № 14/2454 (далі – Положення).

2 жовтня 2015 року МОЗ України затверджено наказ за № 650 «Про внесення змін до Положення про порядок проведення атестації лікарів», яким внесено зміни до Положення про порядок проведення атестації лікарів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 грудня 1997 року № 359, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 січня 1998 року за № 14/2454, виклавши його у новій редакції.

Проте нова редакція Положення про порядок проведення атестації лікарів не враховує права громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з неї за місцем їх перебування, на проведення атестації лікарів.

Таким чином, у виданому МОЗ України 2 жовтня 2015 року відомчому нормативно-правовому акті не враховано, що 20 лютого 2014 року є датою початку тимчасової окупації і необхідно передбачити положення, відповідно до яких громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з неї, за місцем їх перебування, матимуть змогу пройти атестацію лікарів.

Водночас частиною другою статті 22 Конституції України закріплено вимогу, що під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Варто наголосити, що непорушним є право людини і громадянина на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб (стаття 43 Основного Закону України).

Також згідно із Законом України «Про професійний розвиток працівників» державна політика у сфері професійного розвитку працівників формується за принципами доступності професійного розвитку працівникам; додержання інтересів роботодавця і працівника; безперервності процесу професійного розвитку працівників.

Державне управління у сфері професійного розвитку працівників здійснюється центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень.

З урахуванням статей 77, 78 Основ законодавства України про охорону здоров'я медичні працівники мають право на підвищення кваліфікації,

перепідготовку не рідше одного разу на п'ять років у відповідних закладах та установах і зобов'язані постійно підвищувати рівень професійних знань і майстерності.

Здійснений Секретаріатом Уповноваженого моніторинг свідчить, що відсутність особливого порядку проходження атестації лікарів, які проживають і працюють на тимчасово окупованій території, має системний характер і призводить до порушень професійних прав медичних працівників.

З огляду на зазначене, керуючись статтями 13, 14, 101 Конституції України, статтями 3, 13, 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ:

1. Вжити невідкладних заходів з метою усунення порушення права медичних працівників – громадян України, які проживають і працюють на тимчасово окупованій території, на проходження ними атестації шляхом розроблення та затвердження відповідних нормативно-правових актів.

2. Про вжиті заходи повідомити у місячний строк.

З повагою
Уповноважений

Л. Денісова